

แถลงการณ์สำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง การยุบสภาผู้แทนราษฎร การกำหนดวันเลือกตั้ง และการดำเนินการ
เกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม

เนื่องจากในวันนี้ได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว ซึ่งมีผลให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง รัฐบาลจึงขอชี้แจงเหตุผลและแนวทางที่จะดำเนินการต่อไปให้ประชาชนทราบ ดังนี้

๑. การยุบสภาผู้แทนราษฎรเป็นกระบวนการปกติของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาดังที่ปฏิบัติอยู่ในหลายประเทศ เมื่อใดที่มีความขัดแย้งหรือเกิดปัญหาทางการเมืองขึ้นจนยากที่จะหยั่งทราบมติมหาชนได้โดยแน่ชัดว่า ควรจะดำเนินการอย่างไรจึงจะตอบสนองต่อความต้องการอันแท้จริงของประชาชน วิธีการสุดท้ายที่มักนำมาใช้อยู่เสมออีกคือ การยุบสภาและจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ ดังที่เรียกว่าเป็นการคืนอำนาจอธิปไตยกลับไปให้ประชาชน ซึ่งรัฐธรรมนูญของไทยก็ยอมรับกระบวนการหรือวิธีการดังกล่าวและได้เคยดำเนินการเช่นนี้มาแล้วหลายครั้ง

๒. การยุบสภาผู้แทนราษฎรครั้งนี้เป็นเจตนารมณ์มาแต่แรกเมื่อครั้งที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาเพื่อทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี ในวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยหวังจะให้คณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่เป็นคณะรัฐมนตรีในลักษณะเฉพาะกิจ มีโอกาสบริหารราชการแผ่นดินในระยะเวลาอันจำกัด เพื่อแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูเสถียรภาพของประเทศชาติ ตลอดจนคืนอำนาจการตัดสินใจทางการเมืองกลับไปให้ประชาชน ดังนั้น เมื่อคณะรัฐมนตรีชุดนี้ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาและเข้าบริหารราชการแผ่นดินแล้ว จึงได้ดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และแนวทางดังกล่าว

๓. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งใหม่จะมีขึ้นพร้อมกันทั่วประเทศ ในวันอาทิตย์ที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓๖๐ คน ซึ่งรัฐบาลได้แถลงต่อรัฐสภาแล้วว่า จะจัดให้มีการเลือกตั้งและกำกับดูแลให้การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นไปโดยเรียบร้อย บริสุทธิ์และยุติธรรม ทั้งคณะรัฐมนตรีเองจะรักษาความเป็นกลางทางการเมืองอย่างเคร่งครัดโดยไม่ฝักใฝ่หรือให้ผู้อื่นให้โทษผู้ใด

อนึ่ง ในเรื่องของการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งนั้น รัฐบาลได้รับฟังความเห็นมาโดยตลอด ทั้งจากนักการเมือง นักวิชาการ และสื่อมวลชนต่าง ๆ ว่ากฎหมายดังกล่าวยังมีส่วนที่ควรแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อช่วยให้การเลือกตั้งครั้งต่อ ๆ ไปมีข้อบกพร่องน้อยที่สุด แต่เนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่และระยะเวลาในสมัยประชุมที่เหลืออยู่ก็ไม่อาจเร่งรัดดำเนินการให้ทันได้ เว้นแต่จะอาศัยความปรองดองจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่เห็นชอบให้เสนอเป็นร่างกฎหมายฉบับเดียวกัน ซึ่งรัฐบาลก็ได้สอบถามความประสงค์แล้วโดยการพบปะหารือกับผู้นำพรรคการเมืองทุกพรรคตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้กรุณาประสานงานให้ แต่ผู้นำพรรคการเมืองหลายพรรคแจ้งว่า ไม่อาจดำเนินการได้ทันในสมัยประชุมนี้ และแม้จะทันก็ไม่แน่ใจว่าจะได้รับความเห็นชอบร่วมกันในทุกประเด็น การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเลือกตั้งจึงต้องรอไว้ก่อน แต่รัฐบาลก็ยินดีสนับสนุนการศึกษาวิจัยหรือการแสดงความคิดเห็นของประชาชนเพื่อเป็นแนวทางใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการในโอกาสต่อไป

๔. สำหรับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติมรวม ๔ ฉบับ ซึ่งรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น รัฐบาลได้ทูลเกล้าฯ ถวายร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าว ๓ ฉบับแรกแล้ว อันจะมีผลให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาสามารถพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ได้ในสมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สองโดยไม่จำกัดและอำนาจของวุฒิสภาลดลงเพื่อให้สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย ซึ่งบัดนี้ก็ได้ทรงลงพระปรมาภิไธย และรัฐบาลได้ดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ส่วนฉบับที่ ๔ อันว่าด้วยการกำหนดคุณสมบัติของนายกรัฐมนตรีว่า ต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น เนื่องจากมีประเด็นพิจารณาในทางกฎหมายว่าเมื่อประกาศใช้แล้ว นายกรัฐมนตรีจะสามารถอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ได้หรือไม่ จึงต้องชะลอการนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายไว้ก่อนเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิทางนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์และผู้มีประสบการณ์ทางการเมืองการปกครอง รัฐบาลขอยืนยันว่าการดำเนินการเช่นนี้มีใช้เพราะปรารถนาอำนาจหรือประสงค์จะหน่วงเหนี่ยวการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวแต่อย่างใด หากแต่จำเป็นต้องพิจารณาให้รอบคอบ มิให้กระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินและเจตนารมณ์ของการที่ได้จัดตั้งคณะรัฐมนตรีเฉพาะกิจชุดนี้ขึ้น อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจะต้องนำร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นวันที่ได้รับเรื่องจากสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา กล่าวคือไม่เกินวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้นเอง

ในการนำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๔ ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อทรงพิจารณา รัฐบาลจะกราบบังคมทูลพระกรุณาเพื่อทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทโดยละเอียด

ถึงเหตุผลแห่งความล่าช้าและประเด็นพิจารณาในทางกฎหมาย ตลอดจนความเห็นทุกฝ่ายเพื่อประกอบ
พระบรมราชวินิจฉัยต่อไป

จึงขอเรียนชี้แจงมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

สำนักนายกรัฐมนตรี

วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๕